

tenciális nehézségeinek növekedése (heti óraszám növelése, a bérek reálértékének visszaesése a 2002 előtti szintre, a tanulói jogok parttalan kiterjesztése stb.) a tanári műhelyek megszűnéséhez, s ezen keresztül az együttgondolkodás és a tanári munkában elengedhetetlen pályatársi reflexió lehetőségének csökkenéséhez vezetett. A folyamat annak ellenére erősödik, hogy az OECD országokban a tanárok személyes diáktámogató munkájának jelentőségét felismerték, és a tanárok együttműködésére hatékony intézkedéseket tesznek.

A természettudományos területen, különösen a tanári szakok kiüresedésében megnyilvánuló tendencia kezd áterjedni a matematikára is. Vegyes véleményeket, de elsősorban aggodalmat vált ki a matematikatanárok minorszakai között a bölcsész szakok dominánssá válása. Ez előny lehet a kéttannyelvű középiskolák esetében, de uralkodóvá válásával valójában egyszakos matematikatanár-képzés alakul ki.

Javaslatok

1. A széles mintavételű, nemzetközi szintű felmérések eredményeit sokkal pontosabban és a vizsgálatok célját ismertette mutassák be a társadalomnak. Alakítsanak ki az értékelések „üzenetének” fogadására felkészült szakpolitikai hátteret. A tisztviselők felkészültségének fokozásával kerülhető el a vizsgálati eredmények egyoldalú interpretálása, például a torz szerkezeti átalakításokra korlátozódó „rendszerfejlesztés”.

2. A matematikatanítás alapvető fontosságú a logikus gondolkodás, a problémamegoldó készségek fejlesztésében. Színvonalának csökkenése rendkívüli mértékben visszavetheti az ország reálértelmiségének, az igazgatási, közgazdasági, egészségügyi szféra vezetőinek képzését. Ezért a matematikai közoktatásban

érzékelhető és a bevezető egyetemi képzésben az emelt szinten is teljesíteni kész hallgatók szűkebb csoportján kívül sokkolóan mutatkozó romlást mindenképpen meg kell állítani.

3. A középiskolai képzésben újra kell gondolni a matematikaoktatás tartalmát, s akár a tananyag mennyiségének csökkentése árán is erősíteni kell a matematikai fogalomalkotási és problémamegoldási készségeket.

4. A tanulók teljesítményét egységes skálán mérni képes, tudományosan megalapozott érettségi vizsgálatra van szükség. Az átmeneti időszakban az egyetemi felvételt a matematikaigényes szakokon az emelt szintű érettségi vizsgához kell kötni. A tömegképzés viszonyai között a felsőoktatásnak a középiskolai matematikatanárokkal szoros együttműködésben újra meg kell határozni a matematikai felkészültség elvárható szintjét. Ehhez kell szabni az emelt szintű (majd az egységes) érettségi átlagos szintjét (anyagának szélességét és erősségét).

5. Az első BSc diplomák kiadása után tekintsék át a BSc képzések tartalmát, a diplomák értékét, megvizsgálva, hogyan oldható meg, hogy a tanulás iránt elkötelezett tehetséges hallgatókat az érdektelenek ne húzzák vissza. Korlátot kell állítani a kreditszerzési kísérletek korlátlanra váló száma elé.

6. Megoldásokat kell keresni a matematika-természettudományi tanári szakok vonzerejének növelésére, megfontolandó a tanárképzésnek osztatlan ötéves képzésbe történő áthelyezése is. Ösztönözni kell a tanárképzés iránt érdeklődő matematika alapszakos hallgatók körében a természettudományi minorszakok választását.

7. Részletes szakmai vitát kell folytatni az életkori sajátosságoknak megfelelő módszertani-pedagógiai felkészítésű matematika tanári képzettség megszerzését biztosító mesterszintű tanulmányok bevezetéséről.

PÁLYÁZATOK

PÁLYÁZAT KÍSÉRLETI FIZIKÁBÓL

A Szegedi Tudományegyetem Kísérleti Fizikai Tanszéke pályázatot hirdet középiskolás diákok (9–12. évfolyam) számára.

A 2009/2010-es tanévben az alábbi témában lehet pályázatot benyújtani:

KÍSÉRLETEK ÉS MODELLEK

A CSILLAGÁSZATBAN

A pályázat kétfordulós, az első fordulóban a kísérlet lényegét leíró dolgozattal lehet részt venni. A beadott munkában (amely tartalmazhat fotókat, rajzokat, táb-

lázatokat, grafikonokat stb. is) vázolni kell a nem, vagy kevéssé ismert kísérletek elvégzésének menetét, az alkalmazott módszereket. A pályamunkában fel kell tüntetni a felhasznált forrásmunkákat is. A pályázatok értékelését szakmai zsűri végzi. A legjobb dolgozatot készítőket jutnak a második fordulóba, ahol a kísérleteket „élőben” is be kell mutatni a zsűri előtt. A pályázatok végső sorrendjét a bemutatás után állapítja meg a zsűri.

Pályázni lehet: egyénileg, vagy 2 fős „csapattal”.

A pályázat díjai:

I. díj: 35.000 Ft

II. díj: 20.000 Ft

III. díj: 15.000 Ft

értékben könyvutalvány, illetve könyvjutalom.

A helyezettek munkáját oklevéllel is elismerjük.

A konzultáló, illetve felkészítő tanár a díjazott diák(ok)éval megegyező értékű jutalomban részesül.

A dolgozatot két példányban kell benyújtani, a *maximális terjedelem 10 oldal* lehet. A pályázat jelíges, ezért a *dolgozaton csak a jelíget szabad feltüntetni. A pályázó(k) adatait (lásd alább) zárt, a dolgozat jelígjével ellátott borítékban mellékelni kell:*

1. pályázó(k) neve, lakcíme, telefonszáma, e-mailje;
2. pályázó(k) iskolájának neve, címe, telefonszáma, e-mailje;

3. felkészítő tanár neve.

A pályázatot a *tartalmi és a formai követelmények betartásával* az alábbi címre kérjük küldeni „Pályázat kísérleti fizikából” megjelöléssel:

Dr. Szatmári Sándor tanszékvezető egyetemi tanár, SZTE Kísérleti Fizikai Tanszék, 6720 Szeged, Dóm tér 9.

Beküldési határidő: 2009. szeptember 25.

(A 2. forduló megtartására ezt követően, 2009. november 7-én kerül sor.)

A pályázattal kapcsolatos további kérdésekre válasz kérhető

Nánai László egyetemi tanártól (tel.: 62/544-359, 544-731, e-mail: nanai@physx.u-szeged.hu), illetve

Szatmáry Károly egyetemi docenstől (tel.: 62/544-666; e-mail: k.szatmary@physx.u-szeged.hu)

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA KISFILM-PÁLYÁZAT

A Tempus közalapítvány kisfilm-pályázatot hirdet az immár hagyományosan szeptember végén megrendezendő *Kutatók éjszakája* alkalmából. A 14–25 év közötti amatőrfilmek 2009. szeptember 11-ig tölthetik föl pályaművüket a Kutatók éjszakája honlapjára. A díjátadásra szeptember 25-én, a Kutatók éjszakája központi eseményén kerül sor.

»NEM VAGYOK KÜLÖNÖSSEBEN TEHETSÉGES,
CSAK SZENVEDÉLYESEN KÍVÁNCSI«

(*Albert Einstein*)

Illik rád ez a mondat? Érdeklődsz a világ dolgai iránt? Szeretsz utánajárni, mi van a jelenségek hátterében? Esetleg az is megfordult már a fejedben, hogy kutatói pályára lépj? Mutasd meg ezt másoknak is egy kisfilmben!

Ki vehet részt a pályázaton?

Minden 14–25 év közötti fiatal, aki úgy érzi, róla szól ez az Einstein-idézet.

A kisfilmmel kapcsolatos elvárások

• A kisfilm témája a 2009-es Kutatók Éjszakájának mottója: „Nem vagyok különösebben tehetséges, csak szenvedélyesen kíváncsi”.

• A Kutatók Éjszakájának célja, hogy bemutassa a kutatók hétköznapi arcát, és a kutatási eredményeiket is közérthető, kipróbálható formában, ezáltal népsze-

rűsítve a kutatói életpályát és a tudományt, elsősorban a fiatalok körében. A kisfilm témájának kapcsolódnia kell ezen célkitűzésekhez. További tartalmi és műfaji megkötés nincs.

• A kisfilm időtartama legalább 1 perc, legfeljebb 3 perc lehet.

• A felvétel bármilyen technikával készülhet (videókamera, mobiltelefon stb.)

Pályázati feltételek

• A pályázónak – regisztrációt követően – a www.kutatokejszakaja.hu honlapon keresztül kell feltöltenie a kisfilmet. A feltöltés 2009. augusztus 1. és szeptember 11. között lehetséges.

• Egy pályázó csak egy kisfilmmel pályázhat.

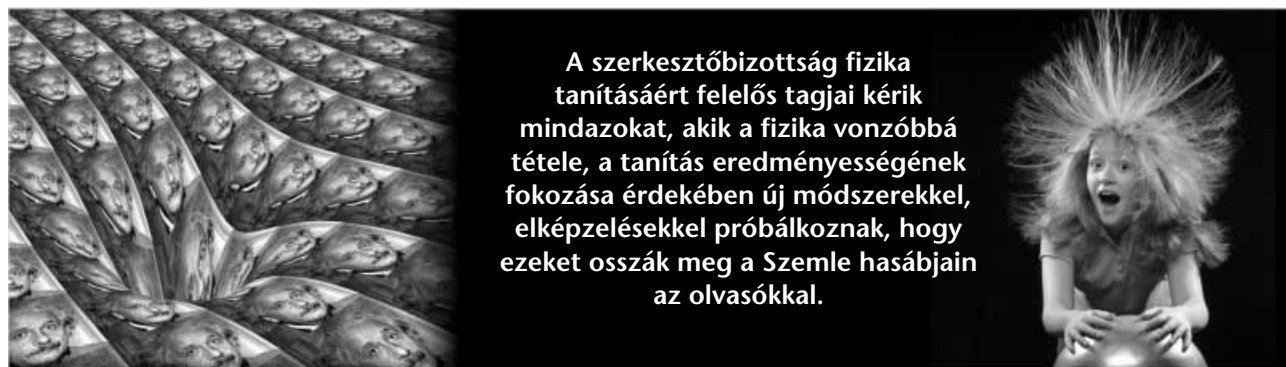
Pályázatok elbírálása

A kisfilmeket szakmai zsűri bírálja el. A győztesek között egy-egy szakmai és közönségdíj kerül kiosztásra.

Díjátadás

2009. szeptember 25-én, a Kutatók Éjszakája központi eseményén kerül sor a díjak átadására.

A pályázattal kapcsolatos további részletek és a pontos technikai feltételek július végére várhatóak a www.kutatokejszakaja.hu honlapon.

A szerkesztőbizottság fizika tanításáért felelős tagjai kéri mindazokat, akik a fizika vonzóbbá tétele, a tanítás eredményességének fokozása érdekében új módszerekkel, elképzelésekkel próbálkoznak, hogy ezeket osszák meg a Szemle hasábjain az olvasókkal.